

DIARMUID AGUS GRÁINNE.

Mochéirigh ábhar na m.

Marghnéir Iníon Gharraidh Glúnuibh Mhic mhóirne Bean Fhinn

Teangmháil An té a theagmhas gan Who happens.

Brath Do bhraithfinn féin do dhiongmháil Do bhainchéile duit.

Euradh Tosaiairc Repusal of marriage.

Go teacht ar air dúinn

Thiomnadas ceileabhradh d'Fionn.

Gurb d'iarreadh cleamhnais thangadar.

Oirbhise oramsa atá a oirbhise sin Resernach.

Diomdhach Dhíom Displeased.

Ag teacht dod iarraidhe.

Do dhílsa de chliamhain

Mo dhíolsa d'fhear

Sáileadh eleudh dóibh.

Ba mheisce meudhor ghlórach iad.

Téidh caitheamh ann gach nídh.

Chuaidh caitheamh san gcáirde aimsire sin.

Gronga disire didgeadranna Fierce and impenetrable.

Ár shlios an rí-thighe

Iom-agalamha idir é féin agus Gráinne

An toise ní an taises fá dtáinig Fionn

Fear is forsbhthe ná m'athair

Comhal coimhdeachta

Nocht do Innis do.

Tuit a thoirchim suain air.

Ar chaoi meisce agus mearbhail, cás ar C mearbhall, meisce. In a state of drunkenness and trance.

Déirigh as an suidhe ina raibh go foil foirdeanach Fairly and softly

Seach a bhfuil de mhacaibh sí ionnmhuine mná One loved of woman.

Colamhna teanna na teamhrach Troop columns.

Fear is mó ionnmhaine mná ná é.

Is gear domsa gabhail tré dhonas éalaithe

Coiméad thú féin as chealgaibh Fhinn.

Is fear truagh do chailleas a gheasa.

Mónadan mínchosca cúil ná cearn ná larthas d'Éirinn ghluais uait, feurghoin gabhla A fenced sild.

Bher sa comhchoiridheacht duit bher sgeala as ard (clearly) D. agus G. d'uisearbha ortha do ghabh doghadh éada agus anbhfainne Fionn. Rugadar an lorg leo (they followed t. track)

Muna seolfadaois an lorg go luath

Gabhsa an subhadh sin agus teith.

Tuig bran sin go fiosach físeclach fíoruaigneas Solitude

Ar cos go gcluinfadh D. é In order that

Is rabh é atá dá chur cugam roimh Fhionn.

Chuíe Clannana hÉainna isteach de tharsdeal deire.

Is mór an comhartha éuda duit a thuigsin go tusa fá na chomhais Waiting for him

Fa chomhais a chinn a bhraín de

Níor chaillis se t'aithne mhaith ariamh a fhinn judgment

Céard í an chomhairle seo a rinne tú t. thing

I dfhaobhas various weapons.

Ní chuirfeadh milleán ag Fionn orbaibh.

Coimhchéile comrade.

Aon tír agus aon talamh dúinn agus duit ní chuirfeada fula ag Fionn sibh.

Is luach dithcheana ortha sinn (foes)

Neeimhchion enmity

Smíor foscailte díot i bpéin a mbáis no chuiaidh imchian thar Fionn.

Stuagh dhoras arched door of a church.

Bradán a bháthadh t. weary life

Chuaidh D. agus G. do chodladh gan dul i gcrann aon chola do theiteamh roimh Fhionn.

Níor mhaith liom eascáirdeas Fhinn do bheith libse ar mo chon féin ach nach raibh a dhíol d'asnaibh ná d'éasga aige

Go rachfadh féin de shiubhal na tíre sé adeir muineacha, ag teacht i dtír fo bhinn an chnuic.
The course.

An mhuir niocht English Channel.

Fogach marauder f. feadha

Fear díbhfeirge rebellious subject

Támuid féin líon fiche céad.

Nach lamh áirghthe de theangmháil oraibh

Chuaidh an dorus na humha do dheanamh faire

Chuadar dá longaibh

Ruainne fishing line.

Crann buidhe Mhananáin ina sheasamh i ndiaidh a uslainne agus a sinn in airde.

Do chuaidh úr go talamh he fell right down to t. earth.

D'éirigh an dara fear do dhéanamh an chleasa

Deir sinn ón dornchlaidhe go a dheir

Marbh Mundán trí héirc dhóibh gur chaitheadar a gcuid an gadh buidhe agus an gadh dearg
ó nár theugns neach fir ina mná dár loiteadh sin ariamh ar dheirim is ar dháracht. Survined
with bravery and daring.

Fá thuairim troda agus teangmhála a bhí sé.

Bíodhbhadh foe time saoghail (cnt.)

Ordán portion

Do lathair Fhinn, i bfianaire Fhinn, (into the presence of)

Dhá

Dá dhamh dhána

Dhá tharbh buile

Dhá leoghan cuthaigh

Garbh Shléibhe Muice

Garbh shléibhe mhoir gan sealg muice a dheanamh

Sealg bhinne gulbáin

Son chrith chuir an talamh ar son chrith (reverberate)

Tomaltas i feoil

Corramhail

Fearamhail

Feidhimeach

Fuilibheartach

Fearradach

Férthreamhar

Dhá dhamh dhána

Dhá tharbh buile dhá lighean curthaigh

Dhá sheabhac urránta ar bhruach aille

Dóidláimha knotty hands

Tháinig Fionn-chorach do chomhrac ins ga rachadh féin do chomhrac le mí tualaing duine
do bás scaoileadh

Fá chomhair m'uile-se

So iarr a scian ar Dhiarmuid do bhain a hiongadh di

Ag rochdain do maoileann gach mór-cnuic (passing over)

Cé tusa dá fhiafruigh?

Is do bhar bhfios do chuir Fionn mé.

Líon dá bhfuath agus dá úr-ghráin

Is mór atá a heagha orm

Innis trí a cinn agus a cluais súile, srón béal

Rogha átharach urchair triumphant

Gabhadar saon madhma agus moirteithnich chuca (betook themselves to utter flight)

Teimcheal báis

A bhfoluamhain hovering

A cosa ar foluamhain her legs failing, wobbling

Teanga ar iomlurghail raving

Toichim faoin t. sin slight

Scéala le n-a n-innsin duit

Níor bhnáth cor namh tar éis tigheasna do thuitim

Níor ghabh toirmeas uaidh m. did not suffer hindrance.

Bhí Gráinne dá cor

Ní fuilingthe liom m'imdheasgadh níos mó duit

Siar do chinn ar méid agus mhaise ar chách

Fhothtas scéala díobh as les tidings

Fian-choth hunting booth

Do bhér sin díb ach go dtuga sibh éiric dom amh athair

Bhur kine botháinte

Ní gar díbh aon níd dá n-iarrann Fionn ortaib do thabhairt chuige not easy, impossible

Ná hiarr éiric ortha a Fhionn ar Oisín ach d n-athreacha do thuitim leat in éiric t-atharsa.

Ní donas díb nidh eile dfhagháil ná iad nothing more difficult.

D'fhreagradar an caoine sin They answered t.trip t.

An fhuireann iomána

Coiméad guard

Cam collach mac naoi Ham

Díolamhnach go nach lámhann Fionn sealg do déanamh Dare not

Duthchas a mháthar t. land of his mother.

Ní haithsistear a n-aníocht an oíche sin

Mhorthaigh D. iadsan ag teacht

Is mairg ar a mbeidh neart an fhir sin ag déanamh truim air reviling

Ní mar throm adeirinnse siúd

Cá thír nó cá

thalamh dó do iarraidh a ionad a bhfiannaigheacht thángamar

Tháinig mian na n- áisneadh ar Shadhbh

Do ghluais Fian d'ionnsuighe an tighe

Cionus do bhíothas agaibh ann? How were you treated

Druim-iall canl

Shlánaigh a fhiche bliain (completed) a choisneacht fos a bhealaibh Before him.

Leasú nurishment

Nach ionann nac di agus do Chian

Sonnach clair

Leasú agus lán-tóru bíd agus dighe seo forbhair increased

Ceann craosshagantach Greedy, moveing head

Tháinig dhfhias a chomdhalta

Seo chuaidh do dhéanamh iontais di

Suaiththnid shíoda loop

Ní raibh a mharbhadh is an gcruinne, do mharbh d'aithearc an urchair sin í (by virtue) ar n-aithin an chinn d'Fhionn.

Deireadh feolmhaigh an fhiaidh

Bíd buadha iomdha aca

Rogha an urchair careful cast

Meisce fíona agus sásamh sean-mhidh dá mba shlan a chéad bliain dó were he 100

Dul d'iarraidh na gcios

Ina gcultacha airm-ghaisge agus coimhairc chinneadar ar comhrac croich neailtuigh de dhéanamh

Dith do bhriseadh ar an searbhán lochannach

Agus nach móide go léighfeadh sé liom iad

Luidhe mo thuatha i bhFianaidheachta t. rank of my tribe

Ba dochaidhe barmbás ná bhar mbeatha é sul bhainthaigh na cinn dar meidhe Bodies

Tug buille dá chois ann gur thóig an t-athach a cheann de ghach sí mian do na caoitaibh

Scuaba na coille forest bushwood

Díol a shásuighthe

Ag feitheamh Dhiarmuid ag déanamh an chomhlainn looking at d. as he fought

Na cnoita a bhí agat dé. N-iarraidh

Má tá sith againn dá gcionn

Boladh cnis Mhic Uí Dhuibhne

Dubhairtó bhFiachradh

Rachadsa d'fhios an maireann sé

Comhartha eada

An thé a mharbhtha a shlán fá na bhfuil it fhochar an bheirt sin a thabhairt de go fáthach willingly

Ní raibh de bheart dó ach aon bheart amháin

Beirt ag breith an chluiche duit move

Fir Éireann d'fharnéis ort wirnessed

Biodh amur ar thuilleamh agus ar thuaiasdain

I bpéin a gceann agus a gcoiméad beatha

Donn Ó Donnchadha athair Dhiarmuda

Rachadh do dhíol a athair

Rachadh síos i do cheann I'll go down to thee
An chontabhairt seo am cheann Before me
Anacail ná comairce sufguart or protection
Gur minic a thugas a –nar agus a n-earaid dod thoigese for love of thee
Sul gheobhfair-se nairce mé
Is mór ann duit foul shame
Gubhain-se ar mo chorp thú ar mheabhair do dhéanaimh ort iniú.
Fithcheall an chlár idir thriath agus laoch All chessmen complete
Fala gnáth ida ghnúis
Mearbhall ná cuirre mé ar mearbhall
Corcair anbha providegince
Conán i gcomhnaidhe ina fhala abilling false
Is mór a labhairis ag déamh gaisge
Goll tuirseammhail na mbéan ann Gloomy Goll
Níl tú a bhrosduigheas orm
Clanna tagartha mórlaoich Clans that challange
Leigidh do Chlanna Baoiscne cosa a chéille do ghearradh
Fionn: Ná bíodh Clanna móirine in bharndiadh
Gach aon do bhí i nleighis go hard a leighiste
Chuireadar iomramh tréan ar an luing
Long do chur i bhfeiste equip
Cuailí congbhála Mooring poste
Fáilte mhiochais
Deocha garga gabhalta Rough fermented
Fághbhaidh iomchoguisceadh beathadh agus sláinnte acu agus chuireadar an céanna leo
Likewise
Ba lúthgháireach Fionn de sin
Briocht draíochta A spell of
Do chuir foluaimhainn draóghochta fúithe Took to flight
Fear innste scéil ná maoidhthe móirghnímh
Dá aimsín de bhearaibh nimhe
Ba bheag gach olc dhfheachas an uilc sin

Comhtha-coinníolacha Conditions

Gan seilg ná fiadhch a dhéanamh d'Fhionn ann

Badh uasaide liom rith do dhéanamh iad siúd d'fháil

Ag comhal na ríothchána

Is cead liomsa sin I permit that

Fleadh a thabhairt dóibh ar chor go mbeadh hannaide leo thusa é

Do cinneadh an chomhairle sin leo

Bliain ón ló sin go chéile

Ro bhíodh sin D. ar a chodladh Slán cóimhéndta ort

Tar ceann aonghnlsa in aindeoin D. Dá bhuíochas

Oiriseamh Halt

Is díomhaoil toirse na Féinne dá leanamhain

Fá ghearaibh gan seilg muice a dhéanamh

Ar foghail outlawed agus for fhuagradh

Formad envy i bf. Le na chéile (Dinneen)

Go raibh F. mór ar t'athair fa na chionn sin

Fasgadh foireil feidhm-láidir

Leig éighcamh fíor thruagh ar.

Rian iongan con

Aidhmhillte perlons

Déad físe

Fheargas Aongus

Ina uatha agus ina aonar

Níl feidhm agam a sheachnadh

I bhfrithing-tháinig i bhf. Na conaire ceanna

Ráth na hámhann ar mhullach Beinne Gulbain

Airgheann agonies arainn

Thugais maise chaith ar mhórmhaise

Tá ar gcumas duit mise do leigheas

Chuaidhis se do chaitheamh fleidhe

Muna dtugair a luas an t-uisge a Fhionn

Chailleadar Fianna Éireann a gcuing catha
Dá thoisc
Céurd no chuir anus hannráchtaibh sin í.
Toine agus teandala fire and firebrands
Bruithean ar thír agus b. ar thuinn
Luadhail bhar lamh agus céimeanna bhar gcos
Ní dá dheireadh fos(?)
Ní tú is pudhail liom ach Oisín agus Oscar
Ad challase dóirt na Féinne Lamentet
I gcoimhrar mo scéithe in t. hollow of my chield
Companach tairise fond
Dá bhfea fainn-se had i known
Ag fágbháil na laithreacha d'Fhionn
Ceard do chuir ins na hannrechaibh sin í
De toise seilge Fhinn Mhic Cumhaill By means of
Gan mé ioncomhrac le Fionn
I bhfrithibh na fiormaimeinte in dome of
Chuireadar eascraoin a suath amach ar caoin bhir cloca Wrongride
A mbeannaibh sléibhe agus i noileánaibh mara dod fhaire ar t'earcairde
Feanail tuirinn truisle fleaching
Fuaireas scathamh gear lopped suddenly off
Meanagach malicines
Malartach pilale
Meabhlach treacherous
Gan dral
Boireann cloch, carraig boireann i gco. An Chláir
Baile bhoirne
Boisneog bruighthneog ?
Eilotrom ordha a guilded leer
Dá leasú agus dá lamhchnomhnuidhe rearing and protecting
Ag fóghnamh dóibh serving them

A n-aos gráidh their trusted people
Tar cheann cor agus coingeall a shiothchána
Séan catha success in war
Ag seasamh an ghrím nach ndéannamar
Do réir mar chuiris an dair freane féin í
Ba thuireach Fionn ó na breathraibh sin Oisín greved.

